

Poškodba, prizadeta z ostrorobotim trdim orodjem, a ne na tak način, da je z le-tem navadno združena smrtna nevarnost, je bila spočetka lahke vrste in je postala stoprav pozneje težka, a ne smrtnonevarna. Zdravje je bilo moteno manj nego 20 dni in je ravno toliko časa trajala tudi nesposobnost za izvrševanje poklica.«



Iz pravosodne prakse.

Civilno pravo.

a) Med nezakonskim očetom in varuštvom nez. otroka sklenjena ter nadvarstveno odobrena sodna poravnava, vsled katere vložil nez. oče v sodno hrambo gotovo svoto namesto plačila mesečnih preživnin, ne odveže očeta od nadaljnih vzdrževalnih in oskrbovalnih dolžnosti, ako se vložena svota vsa izčrpa.

Toženec je glasom sodne poravnave z dne 19. maja 1903 priznal očetstvo do nez. A. G. ter se zavezal glede na svoj tedanji premoženjski stan vložiti v sodno hrambo za tega svojega otroka namesto plačila mesečnih alimentacij znesek 800 K, vrhu tega pa plačati nezak. materi v pokritev stroškov postelje znesek 50 K in poravnati pravdne stroške. Ako bi A. G. umrl pred izpolnitvijo 1 leta, si je toženec pridržal pravico, da sme polovico prej omenjene svote nazaj zahtevati. Ta poravnava se je v imenu ndl. A. G. nadvarstveno odobrila in svota 800 K vložila v sodno hrambo. Mati nez. otroka je nekaj mesecev po sklenjeni poravnavi odšla z otrokom vred na Nemško. Januarja meseca 1906 je pa tam umrla, zapustivši ndl. A. G. v tuji oskrbi. Varstveno sodišče je pač poskušalo otroka spraviti v njegovo domovinsko občino, vendar se je ta namera opustila, ker je po bivališču otrokovem pristojna oblast odsvetovala selitev. Redniku otrokovemu bilo je pa plačevati mesečno oskrbnino po 15 K. Tako se je vložena svota 800 K do dne 12. aprila 1910 popolnoma izčrpala. Ndl. A. G., ki je izpolnil 7. leto dne 4. jan. 1910, se nahaja še vedno v oskrbi rednika na Nemškem. Ker se toženec ni hotel ž njim poravnati radi nadaljne alimentacije

izvenspornim potom, se je tožba vložila. Trdeč, da se toženec z vložitvijo zneska 800 K ni mogel popolnoma odtegniti svojim dolžnostim iz naslova očetstva, je zahteval ndl. A. G. plačilo mesečne preživnine 16 K in sicer v tej visokosti radi tega, ker bode treba oskrbnino v tem znesku plačevati redniku.

Toženec je predlagal zavrnitev tožbe in v bistvu ugovarjal, da je vsled nadvarstveno odobrene poravnave plačal odpraviščino, tako pa zadostil popolnoma svojim dolžnostim. To, da se je za tožnika vložena glavnica tako naglo porabila, je smatrati za naključje, ki zadene tožnika. Ob določitvi mesečne oskrbnine, ki jo je bilo treba plačevati redniku tožnikovemu na Nemškem, se toženca ni zaslilo in povprašalo. Naposled je ugovarjal toženec, da bi se moglo sporno poravnavo k večjemu le tako tolmačiti, da bi smel tožnik samo tedaj kaj več zahtevati, ako se bi bile toženčeve razmere izboljšale, kar pa ni razprava podala. Ugotovilo se je pa tekom razprave, da je imel toženec o sklepu sporne poravnave premoženja najmanj 30.000 K, dočim nima sedaj niti polovice tega. Jediní sta bili stranki v tem, da je za vprašanje, kaj se je imelo v mislih o priliki sklepa sporne poravnave, merodajno jedino le besedilo te poravnave.

Okrajno sodišče v Idriji je z razsodbo z dne 11. jul. 1910 C I 28/10/12 povsem ugodilo tožbenemu zahtevku ter obsodilo toženca v plačilo preživnine v mesečnih obrokih po 16 K od 12. aprila 1910 naprej in v povračilo stroškov.

Razlogi.

Pravica nez. otroka, da sme zahtevati od svojega očeta preživnino, je privatnopravne narave. To izhaja iz §-ov 5, 165, 166 in 171 o. d. z. Kakor je pa možno o zasebnopravnem zahtevku sklepati poravnave ali pogodbe sploh, ni to izključeno napram omenjeni pravici nezak. otroka. O tem ne more biti dvoma spričo določbe §-a 171 o. d. z., ki izraža načelo, da je dolžnost, nezak. otroka rediti in oskrbovati, tako presoјati kakor kak drugi dolg. Zategadelj se čestokrat sklepajo v praksi poravnave o alimentacijskem zahtevku, ki zavezujejo nezak. očeta, da plačuje mesečno ali četrletno preživnino ali kake druge obroke, ali pa da vloži glavnico. Pri poravnadah, vsled katerih se vloži v sodno hrambo gotova svota za nezak. otroka, je pa razločevati zlasti 3 tipične slučaje:

1.) V več krajih se je udomačila ta navada, da hočeta varuh in nezakonska mati izposlovati odpravščino, s katere vložitev se nezak. oče enkrat za vselej iznebi vseh dolžnosti nasproti svojemu nezak. otroku. Dočim se hrani vložena glavnica pri sodišču, skrbi za pokritje vsakdanjih oskrbnih stroškov mati tako, da nez. otrok, ko doraste, ima prihranjenega nekaj imetja. V tem slučaju je za nezak. otroka bolje poskrbljeno, kakor ako se obsodi očeta v plačilo mesečnih preživnin, kajti taki obroki se navadno porabijo sproti za oskrbo. Pogoji poravnave je, da se razmere na strani matere ne spremenijo in da je ona v stanu preživljati otroka.

2.) Včasih je varuštvo naravnost prisiljeno skleniti z nezakonskim očetom poravnavo te vsebine, da on založi za otroka kako svoto. To se pripeti čestokrat pri takih nez. očetih, ki so delavskega stanu. Ko se takega nez. očeta obsodi v plačilo mesečne preživnine, izogne se večinoma izvršbi ter izgine v inozemstvo ali kam drugam brez sledu. Nezakonski očetje te vrste se dogovore z varuhom in otrokovo materjo, da se naj vloži v sodno hrambo za otroka gotova svota, češ, ako se ne sprejme njih ponudba, takoj gredo v inozemstvo neznano kam, in otrok ne dobi ničesar. Tudi v tem slučaju pride do poravnave, kajti vsled nje dobi nezak. otrok vsaj nekaj od svojega očeta in nekaj je vedno bolje nego nič.

3.) Zelo nadležna je marsikateremu nezak. očetu že sama skrb na sebi, da se mu je treba držati gotovih obrokov, ako-ravno njegove imovinske razmere lahko prenašajo breme preživnine. Zato, da ima za nekaj časa mir, vloži kako glavnicu, iz katere je plačevati oskrbnino za otroka. Ne odreče se pa pri tem nezakonski otrok, oziroma varuštvo za vselej alimentacijski pravici.

Vprašanje nastane torej, kake pravne narave je in pod katerega omenjenih tipičnih slučajev spada sporna poravnava z dne 19. maja 1903.

Zares se je ta poravnava nadvarstveno odobrila in je glede nje uporabiti občne predpise obč. drž. zakona o poravnava vendar le toliko, kolikor dopušča nje vsebina in besedilo. O tem ne more biti govora, da bi se bil toženec, vloživši svoto 800 K za vselej oprostil svoje alimentacijske dolžnosti. Kaj takega

ne omenja poravnava. Ker ni sporno med strankama, da je za razlago poravnave merodajno edino le njeno besedilo, ne pa drugi oziri, je to upoštevati in s pomočjo za razlago obstoječih pravil, ki jih obsegajo določbe §-ov 6, 914 in 915 o. d. z., tolmačiti poravnavo tako, da ne obsega protislovja in je pravno-veljavna.

Že iz stavka poravnave: »(toženec) se zaveže glede na svoj sedanji premoženjski stan plačati, oziroma v sodno hrambo vložiti za ndl. Antona G. namesto mešane alimentacije znesek 800 K« — izhaja jasno, da se je poravnava sklenila le z ozirom na razmere, katere so bile ob sklepu pogodbe, tedaj »rebus sic stantibus«, ne pa tako, da bi mogel toženec misliti, da je odvezan vseh nadaljnjih dolžnosti. Tudi je uvaževati, da v besedilu poravnave ni najti besede »odpraviščina«, ampak da je dosledno govor le o »vloženem znesku«.

S takšno razlago se strinja tudi toženec, vendar trdi, da bi se smelo od njega zahtevati nadaljno preživnino le tedaj, ako se bi bile njegove razmere izboljšale, česar pa razprava ni podala. Preiskovati je torej, če je vložitev svote 800 K smatrati za odpraviščino, vsled katere bi bil toženec popolnoma prost alimentacijske dolžnosti, razun ako se bi njegove razmere zboljšale. Ako se bi to vprašanje potrdilo, potem ni dvoma, da bi bila predmetna tožba neutemeljena, kajti kakor je sodišče na podlagi zaprisežene izpovedbe toženca v zvezi z mnenji zvedencev zadobilo prepričanje, se toženčeve imovinske razmere niso od časa sklepa izpodbijane poravnave naprej zboljšale, ampak nasprotno izdatno poslabšale.

Toženčevo naziranje je pa napačno. Ne da se tajiti, da govori za ta nazor besedilo poravnave, v resnici je pa stvar drugačna. Stavek »(toženec) se zaveže glede na svoj sedanji premoženjski stan« — ne izraža ničesar drugega, kakor misel, da se je poravnava sklenila »rebus sic stantibus«. Saj to samo na sebi, da se bi bile toženčeve razmere zares zboljšale, ne bi upravičilo tožnika, da bi smel zgolj radi tega zahtevati povišanje preživnine. Treba bi bilo tožniku tudi dokazati, da je na njegovi strani nastopila potreba zahtevati povišanje preživnine. Ni namreč preživnine brez izkazane potrebe. Omenjeni stavek ne pomeni potemtakem nič drugega, kakor da se je

toženec zavezal vložiti 800 K z ozirom na svoje tedanje premoženje in na takratno potrebo tožnikovo, ali z drugimi besedami rečeno: z ozirom na takratne razmere obeh strank. Ako se bi bilo v poravnavi to zabeležilo, kar navedeni stavek v resnici pomeni, in se bi bilo reklo: »toženec se zaveže glede na sedanje razmere obeh strank plačati...«, potem bi bila pač jasno izražena »clausula rebus sic stantibus«. Da se je ta »clausula« na drug način izrazila, to stvari ne more biti v kvar.

Sedaj se vidi, kak pomen ima vložitev zneska 800 K. Namesto da bi toženec sproti vsak mesec plačeval zahtevane obroke, založil je omenjeni znesek, da mu ni treba imeti skrbi za plačevanje obrokov. To in ničesar drugega ne pove besedilo poravnave. Nasprotna trditev bi prišla navskriž z nedvojbeno vsebino pogodbe (*»cum in verbis nulla ambiguitas, non debet admitti voluntatis quaestio«*).

Niti z besedico ni omenjena odpravnina in sploh ni najti v poravnavi ničesar, kar bi moglo vzbujati domnevanje, da se bi bil tožnik smatral z zneskom 800 K odpravljenim glede svoje preživninske pravice za vedno. Dolžnost toženčeva pa bi bila v zmislu §-a 915 o. d. z., da bi bil svojo voljo jasneje izrazil, ako bi hotel omenjeni smoter doseči. Seveda bi bilo potem vprašanje, ali bi bila odobrila poravnavo varstvena oblast tožnikova.

Kakor pri vsaki pogodbi velja tudi tu načelo, da to, na kar stranki nista mogli misliti, ne more biti predmet pogodbe. Zato določa § 1389 o. d. z. glede poravnav, da se le-te ne morejo raztezati na take pravice, ki si jih po človeški pameti ni misliti ob sklepu pogodbe.

Da bi stranki v le-tem slučaju le količ kaj mogli domnevati ob sklepu poravnave, da pojde nezakonska mati po sklepu poravnave v inozemstvo, da bode tam umrla in da se bode moralo tožnika tam rediti in vzgojevati, se pač ne more reči. Če se je pa ob sklepu sporne poravnave upoštevala, kakor prej dokazano, takratna tožnikova potreba, niso se mogle upoštevati njegove kasnejše spremenjene razmere, na katerih sloni današnji tožbeni zahtevek.

Na zgoraj stavljeno vprašanje je na podlagi teh izvajanj le odgovoriti, da se toženec vsled sporne poravnave

ni za vselej odtegnil svoji očetovski dolžnosti nasproti tožniku, marveč le za toliko časa, za kolikor je zadostovala vložena glavnica v pokritje preživnine. Le-ta slučaj je torej povsem podoben zgoraj omenjenemu slučaju ad 3).

Ker je priznано, da je od toženca vložena glavnica že vsa izčrpana, in ker visokost zahtevane preživnine sploh ni sporna, je bilo tožbenemu zahtevku povsem ugoditi.

Na toženčev priziv je dež. sodišče v Ljubljani z razsodbo z dne 25. oktobra 1910 Bc III 154/10/4 prvo razsodbo izpremenilo ter tožbeni zahtevek popolnoma zavrnilo.

Razlogi.

V bistvu je izveden le prizivni razlog pravno pomotne presoje stvari. Ta pa je utemeljen.

Prvi sodnik kategorizira sodne poravnave, ki se navadno sklepajo v sporih radi preživljevanja nezak. otrok. Naj so ta izvajanja prvega sodnika primerna ali ne, toliko je gotovo, da v le-tem slučaju, ko gre — kakor soglasno navajata obe stranki na prvi stopnji — edinole za razlago besedila imenovane sodne poravnave, ne prihajajo nikakor v poštev.

Nadaljna razmotravanja prvega sodnika, da se je z besedami, da se toženec zaveže glede na svoj sedANJI premoženjski stan založiti namesto mesečne alimentacije znesek 800 K, imelo v mislih le položaj »rebus sic stantibus« ter da je iz tega in, ker se ni rabil izraz »odpravščina«, sklepati, da toženec ni mogel misliti, da je odvezan vseh nadaljnjih dolžnosti, ampak da je založil znesek 800 K le zato, da ne bi sproti vsak mesec plačeval zahtevane obroke, niso nikakor utemeljena in jim nedostaje notranje prepričevalne moči.

Besedilo sklenjene poravnave je razlagati tako, kakeršno je, in upoštevati dejanski položaj, kakeršen je bil takrat, in namen pogodbenih strank (§ 6 o. d. z.).

Varuh ml. Antona G. je v tožbi z dne 9. maja 1903 zahteval plačevanje mesečne preživnine po 16 K vse dotlej, da se bode mogel otrok sam preživljati. V poravnavi pa se je toženec zavezal vložiti namesto mesečne alimentacije znesek 800 K. Ta poravnava je bila nadvarstveno odobrena. S tem je bil spor

zaradi preživnine končan, namesto tožbenega zahtevka »plačevati mesečne preživnine po 16 K dotlej, da se bo mogel otrok sam preživljati«, je stopila toženčeva obveza »vložiti znesek 800 K«, katero je tudi izpolnil. Da se ni rabil izraz »odpravščina«, je povsem nerelevantno. Ta izraz bi bil le ime za toženčevo zavezo. Zadostuje pa, da se je brez posebne oznamembe po imenu navela vsebina obveze.

S tega stališča se pa tudi tukaj vidi, kak pomen ima nadaljno besedilo poravnave, namreč da se toženec zaveže vložiti imenovani znesek »glede na svoj sedANJI premoženjski stan«. Takrat je toženec po svojih gmotnih močeh mogel toliko plačati in ne več. Premoženjske razmere toženca, kakeršne so bile takrat, so se vzele za merilo visokosti odpravka. A ko bi se pozneje to merilo s pomnožitvijo premoženja izpremenilo, potem bi pač nastalo vprašanje, ali je toženec vsled tega primoran plačati še kaj za preživnino, bodisi s povišanjem odpravka, bodisi z mesečnimi obroki, ali ni primoran. To vprašanje pa tukaj ni aktualno, ker je prvi sodnik ugotovil — in tega v prizivnem postopanju tožnik ni izpodbijal — da se premoženjske razmere toženca od takrat niso ne le poboljšale, ampak poslabšale.

Iz besedila poravnave in iz razlage, namenu strank vstrezajoče, pa izhaja zaključek: Ker se je toženec namesto vtoženega plačevanja mesečne alimentacije po 16 K dotlej, da se bo mogel otrok sam preživljati, zavezal plačati glede na njegove takratne premoženjske razmere z 800 K določeni znesek in je ta znesek vplačal, ker je gotovo, da se toženčeve razmere do sedaj niso izboljšale, potem ni dolžan plačati kaj več.

Ker je torej že z uporabo v §-u 6 o. d. z. navedenih pravil za razlago poravnava popolnoma pojasnjena, potem ni potreba privzemati določbe §-a 915 o. d. z. Omenjeno pa bodi, da prvi sodnik svoji razlagi po tej določbi zakona ne vzame pravega dejanstva za podlago. Ni to merodajno, da je toženec bil tist, ki je ponudil odplačilo 800 K, ampak to, kdo je rabil izraze, nanašajoče se v besedilu poravnave. Da bi jih bil rabil toženec, se niti ne trdi in je tudi umevno, da jih ni, ker gotovo ni on narekoval poravnave.

Končno je še razmotriti, če je dejanski stan tak, da bi bilo uporabiti določbo §-a 1319 o. d. z. To je zanikati. O kaki obvezi

matere, da bo tudi ona prispevala k preživljevanju otroka in da naj ostane znesek 800 K v sodni shrambi, v poravnavi ni govora. In ker je bil ta znesek vložen namesto mesečnega plačevanja preživnine, torej vsekakor za preživnino, potem se je smel v ta namen porabiti ne glede na to, ali mati kaj prispeva ali ne in ali ona živi ali ne. Torej tak dogodek, na katerega bi se pri sklepanju poravnave ne moglo misliti, ni podan.

Iz teh razlogov se pokaže, da je prizivni predlog za izpremembo pravosodne sodbe utemeljen.

Vrhovno sodišče je z odločbo z dne 11. januarja 1911 Rv VI 588/10 ugodilo reviziji ter zopet uveljavilo razsodbo prvega sodnika.

Razlogi.

Dne 19. maja 1903 pri c. kr. okrajnem sodišču v Idriji med tožencem in ndl. tožnikom sklenjena sodna poravnava se glasi tako, da toženec prizna očetstvo glede ndl. tožnika ter se z ozirom na svoje tedanje premoženjske razmere zaveže, namesto plačila mesečne alimentacije vložiti v sodno hrambo znesek 800 K.

Tožnik trdi, da toženčeva dolžnost, skrbeti za njegovo potrebno vzdrževanje, ni ugasnila vsled sodne poravnave, ter zahteva glede na to, da se je znesek 800 K izčrpal po oskrbovalnih stroških, nadaljno plačilo preživnine v mesečnih obrokih po 16 K za čas, dokler se bode mogel tožnik sam vzdržati. Temu nasproti ugovarja toženec, da se je s tožnikom vsled poravnave z dne 19. maja 1903 za vselej poravnal zastran njegovih zahtev radi preživljanja in preskrbe.

Prizivno sodišče smatra ta ugovor utemeljenim zato, ker je sodno poravnavo tako tolmačiti, da so se s plačilom poravnave svote 800 K poravnali vsi premoženjski zahtevki tožnikovi proti njemu iz naslova nezakonskega očetstva. To tolmačenje se po pravici izpodbija za pravnopomotno.

Ni merodajno vprašanje, če je po avstrijskem pravu priznati poravnavam, zadevajočim odpravščino, absolutno moč, kakor smatra prizivno sodišče, kajti taki razlagi poravnave z dne 19. maja 1903 se ne more pritrditi. Besedilo poravnave, ki le izraža, da toženec vloži znesek 800 K namesto plačila mesečne alimentacije, ne nudi nikakega povoda, da bi se moglo izvajati

iz poravnave, da je toženec s plačilom omenjenega zneska popolnoma in za vselej zadostil svojim vzdrževalnim in oskrbovalnim dolžnostim. O popolni odpravi ni govora v poravnavi ter nikakor ni možno le-tej podtikati potom razlage take volje strank, ki se je niti ni navedlo izrečno, niti se ne da molče izvajati iz besedila.

Ako se pa ni vsled poravnave izpremenila toženčeva dolžnost glede preskrbe tožnikove, tedaj je pač, ker je ugotovljeno, da se je od toženca vloženi znesek 800 K povsem porabil za živež tožnikov, pritrditi naziranj u. inštanca, da je zopet nastopila dolžnost alimentacije. Naj je bil toženec mnenja, da bode zadoščala vložena svota za živež, toda njegova pomota ne more škodovati tožnikovim pravicam. Sicer mu je bilo na voljo dano, da bi bil mogel predlagati pri varstvenem sodišču kako drugo oskrbo tožnikovo, za kar bi bil morebiti zadostoval znesek 800 K.

Kar se tiče visokosti alimentacije, se v prizivu izpodbija primernost radi tega, ker priznani znesek ni potreben za živež. Tudi tu nima toženec prav, ker je z ozirom na šoloobvezno starost otrokovo in sedanjost draginjo smatrati po prvem sodniku odmerjeni alimentacijski znesek primernim tudi razmeram na deželi.

Na §-u 503 št. 4 c. pr. r. sloneča revizija je potemtakem utemeljena in bilo je zato obnoviti sodbo prvega sodnika.

H. Sturm.

b) Pomen odloga izvršbe pri prisilni razodetni prisegi (§ 47 in nasl. izvš. r.); določba §-ov 200³, 282. izvš. r. glede šestmesečne ustavitve je „lex specialis“ in se ne da uporabljati za druge izvršbene slučaje; prisilna razodetna prisega ni nikak način izvršbe, zagrožitev v zakonu neustanovljenih pravnih nasledkov je brez veljave.

Zahtevajoči upnik je zarubil 1. premičnine, 2. plačo odvetniškega kandidata, ki se je pa pred dovolitvijo in opravo izvršbe preselil v drugo mesto. Oprava rubeža na novem bivališču je ostala brez uspeha. Iz tega razloga in ker je zavezanec iz prvotne svoje službe izstopil, je predlagal zaht. upnik postopanje za razodetno prisego, vsled katerega se je odredil narok za za-

slišanje zavezanca. Ta pa je bil brezuspešen in pred določenim narokom za prisego je zaht. upnik svoj predlog za prisilno razodetno prisego umaknil z izrecnim pridržkom ponovitve.

Okrajno sodišče je ta »umik« rešilo z ustavitvijo postopanja za razodetno prisego s pristavkom (§-ov 200³, 282, i. r.), da se nova prisilna razodetna prisega ne more predlagati pred pretekom polovice leta.

Ta ustavitev je postala pravomočna.

Pred pretekom šestmesečnega roka je predlagal zaht. upnik, ker zavezanec ni izpolnil plačil po zmislu dogovora, novo postopanje za prisilno razodetno prisego.

Okr. sodišče je ta predlog zavrnilo, češ da je prezgoden glede na pravomočno šestmesečno ustavitev in iz razlogov:

Nedvomno je prisilna dražba premičnin manj ostro, na premoženje gredoče izvršbeno sredstvo zoper zavezanca, nego je izvršba s prisilno razodetno prisego, ki je naperjena zoper njegovo osebno (duševno in telesno) nedotičnost. Ravno pri prisilnem sredstvu razodetne prisega je glavna smer zakonu ta, da se ne delajo neprilike zavezancu. Če bi bilo dopustno, poljubno umikati in zopet obnavljati izvršbo s prisilno razodetno prisego, bi se s tem delale najhujše neprilike zavezancu in bi zakon takó zgrešil glavni svoj namen, da pri vsakem odlogu izvršbe zahteva tisto najmanjšo dobo, ki daje zavezancu možnost, da se gospodarsko ojači. Veljavo 6mesečnega odloga je izvajati tudi pri izvršbi z razodetno prisego po zaključku »a minore« (manjše zlo premičninske izvršbe) »ad majus« (višje zlo osebne izvršbe), sicer bi zakon ščutil zavezanca zoper male stiske, zoper velike pa ne. —

Rekurzu zaht. upnika je rekurzno sodišče ugodilo, izpodbijani sklep razveljavilo in okrajnemu sodišču naročilo, naj predlog reši brez ozira na uporabljene razloge.

Razlogi.

S sklepom z dne 18. junija 1910 pravomočno v zmislu §-ov 200³, 280 izvrš. r. odrejena ustavitev ¹⁾ izvršbe s sredstvom prisilne razodetne prisega ni po zakonu.

¹⁾ Umakniti se da izvršbeni predlog, dokler ni izrečena »dovolitev«; v tem slučaju pa je šla dovolitev in se je na njeni podlagi določil ter opravil zasliševalni narok dne 15. junija 1910; tudi se je dovolil in odredil prisežni narok za 2. julija 1910, ki se je potem preklical.

Določbe §-ov 200³, 282 izvrš. r. so »lex specialis« za ustavitev prodajnega postopanja in se torej ne morejo uporabljati na druge slučaje.

Sicer pa ni med razodetnim postopanjem po §-u 47 izvrš. r. in prodajnim postopanjem nikake analogije.

Omenjeni sklep torej ne more biti vzlic nastali pravomočnosti nikaka ovira za zaprošeno rešitev novega, pred pretekom 6 mesecev vloženega predloga za uvedbo postopanja po §-u 47 izvrš. r, zato je bilo sklep razveljaviti.

V revizijskem rekurzu se je zavezanec pozival predvsem na to, da izvršilni zakon razlikuje v zmislu §-a 293 o. d. z. 1. neprimičninske, 2. premičninske izvršbe; da se je za vsako vrsto izvršbe ustanovil tekom izvršbe odlog za najmanj 6 mesecev torej v 6mesečno ustavitvijo ad 1) v §-u 200³, ad 2) v §-u 282 izvrš. r. vsled glavne svrhe, da bodi odlog tak, ki je primeren, da se zavezanec gospodarsko ojači in zamore naknadno izpolniti, da tako postane nepotrebna nadaljnja izvršba.

Razodetna prisega nastopa sredi izvršbenega postopanja po rubežu premičnin kakor poseben člen izvršbe, ki je zvezan tudi s posledico zopora (§§ 48³, 360 izvrš. r.), kakor izvršba zoper osebo zavezanca; stoji v splošnem delu zakona in ima zato občno veljavo. Analogija 6mesečnega odloga je torej neizogibna, sicer bi se ne smelo ugoditi »umiku«, to bi pa nasprotovalo razpolagi strank; odprta je samo dvojna pot: ali ustavitev, ali odklonitev umika. —

C. kr. vrhovno sodišče z odločbo 8. februarja 1911 R VI 32/11/1 ni ugodilo revizijskemu rekurzu, ker je zagrozitev v zakonu neustanovljenih pravnih nasledkov brez veljave; ker je uporaba določbe §-a 200³, odnosno 282 izvrš. r. omejena samo na predpogoje, ustanovljene v teh zakonitih določilih in ker razodetna prisega tudi ni nikak način izvršbe. *Dr. F. M.*

Pripomnja priobčevalca: Tu gre za važno vprašanje o obsegu odloga izvršbe »de lege lata« ali »lege ferenda«. O tem bo prilika podrobneje razpravljati posebej.

1. K dogmatičnemu izreku vrhovnega sodišča pa je omeniti že tu, da pač ne more biti dvoma o tem, da je prisilna razodetna prisega po §-u 47 izvrš. r. izvršbeno sredstvo (prisilno

sredstvo izvršbe), kateremu je izvršbeni abstraktni naslov *a*) judikatna obligacija za izročitev ali dajatev (telesnih) stvari (§ 47¹), ali za denarne terjatve *b*) stopnjevan po izkazu (podnaslovu) brezuspešnosti izvršbe. O tem je moči dvomiti tem manj, ker se pridružuje prisilnemu sredstvu razodetne prisega stopnjevano prisilno sredstvo (nadomestno) zopora (§ 48³, 360 izvrš. r.) kakor enakovrstno prisilno sredstvo, o katerega izvršbenosti dosedaj ni bilo spora.

Če je pa prisilna razodetna prisega zares tudi izvršbeno sredstvo, potem pa mora na vsak način in po vsej priliki biti ali samostojna izvršba, ali pa vsaj člen v gotovi vrsti izvršeb, kajti prisilnega izvršbenega sredstva brez izvršbene vrste pač logično in dogmatično ni možno misliti.

Vsako izvršbeno dovolilo obsega najprvo abstraktno dovolitev izvršbe, to je zadnji poziv, da zavezanec izpolni svojo obveznost »secundum natura obligationis«, da na pr. plača gotovino, izroči premičnino, opravi dolžno delo, — sicer nastopi nadomestna konkretna izvršba na drugo premoženje v dosego prvotne naravne izpolnitve (plačilo gotovine, i. dr.) in če se s tako izpolnitvijo izkaže pred opravo konkretne izvršbe (rubeža, prisega, i. t. d.), mora oprava konkretne izvršbe odpasti in izvršba ustaviti se.

Ta dogmatika torej ne more pritrdjevati vrhovnosodni odločbi. Res je namreč le toliko, da izvršba s prisilno razodetno prisego ni samostojno izvršbeno sredstvo, marveč zavisí od prednje druge izvršbe in izkaza njene brezuspešnosti, ki pride na dan morda šele pri dražbi ali razdelitvi, in je torej le dodatno izvršbeno sredstvo, mnogokrat le vmesni član prvotne in nove izvršbe.

Prisilna razodetna prisega pa spada tudi med načine izvršeb, in sicer kakor globa, zapor, namreč med načine izvršeb, ki gredo zoper osebo zavezanca, duševno in telesno, ali duševno in imovinsko. Izvršba zoper osebo integriteto zavezanca se godi z razodetno prisego, izvršba zoper duševno in telesno integriteto — z zaporom, in izvršba zoper duševno in imovinsko integriteto — z globo.

2. Iz sodne prakse naj se pa navaja to-le:

a) Po strankah predlagana preložitve prisježnega naroka je nedopustna. (Fellner-Obmeyer, šte. 148).

b) Poljubna obnova umaknenega predloga za razodetno prisego po §-u 47 izvrš. r. je nedopustna (Fellner-Obmeyer šte. 149).

c) Neumann (komentar k izvršilnemu redu) izvaja pri §-u 47 na str. 231 nastopno: Po praksi dunajskega izvršilnega sodišča in dunajskega deželnega rekurznega sodišča je nedopustno, da bi zaht. upnik, če se samo za kratek čas odreče razodetni prisegi, — to postopanje poljubno ponavljal, ker bi to pomenilo poljubno preložitve naroka in bi nasprotovalo določbi §-a 134 c. pr. r. Po tej sodni praksi je treba torej za obnovo postopanja v svrhu razodetne prisege enakih razlogov, kakor jih navaja § 49 izvrš. r. (V tem slučaju nastane nov konkretni podnaslov za novo razodetno prisego). — In na str. 233. najdemo podobna izvajanja glede zavora za razodetno prisego. Ako je zaht. upnik pustil preteči daljši čas, predno je dal izvesti odrejeni zavor (morda dalje, kakor znaša skupni čas zavora), tedaj ni takoj izvršiti zavora kar tako, čeprav se v §-u 48 izvrš. r. ni določila doba, ko je dovoljeni zavor izvršiti, kajti posledice zavezničeve mudnosti (nepokorščine) ne morejo trajati neomejeno, zlasti ker ni izključeno, da so se vmes zavezničeve razmere spremenile in je zavezanec morda sedaj brez vsake sile pripravljen k prisegi.

3. Nazadnje nastane vprašanje, ali v tem slučaju zahtev. upnik, če je opustil rekurz zoper 6mesečno ustavitve izvršbe s prisilno razodetno prisego, ni s tem dejansko molče privolil v šestmesečni odlog izvršbe, katerega je zavezanec z dostavitvijo ustavitve vzel na znanje, se vsled tega na 6mesečni odlog zanašal, in je torej zavezanec iz razloga konkludence pridobil pravico do 6mesečnega izvršbenega odloga, katerega posebej ni moči pred časom preklicati. Tudi če bi določba §-ov 200³, 282 izvrš. r. bila nasproti glavni svrhi zakona glede izvršbenega odloga res »lex specialis«, ima dovolitev 6mesečne ustavitve, bodisi izrečna ali konkludentna, obveznost za zaht. upnika.

4. Najzanimivejši v tem slučaju pa je uspeh vrhovne sodne odločbe. Prvo sodišče je s sklepom 14. marca 1911 odredilo novi narok za zaslišanje zavezanca na 3. aprila 1911, zaht. upnik pa je z vlogo 7. aprila 1911 svoj predlog na izvršbeno razodetno prisego — zopet umaknil in ima zdaj prosto pot za predlaganje in umikanje — »ad libitum«.